

PROIECT

PRINCIPIILE DE BAZĂ
ADOPTATE DE PLENARA C.C. AL P.C.R.
DIN 5-6 OCTOMBRIE 1967
CU PRIVIRE LA
ÎMBUNĂTĂȚIREA ORGANIZĂRII
ADMINISTRATIV-TERITORIALE
A ROMÂNIEI
ȘI SISTEMATIZAREA
LOCALITĂȚILOR RURALE

EDITURA POLITICĂ

Proletari din toate ţările, uniți-vă!

de Petru

/ Plenara C.C. al P.C.R., care a avut loc
în zilele de 5 și 6 octombrie 1967, a dezbatut și aprobat în unanimitate Principiile de
bază cu privire la îmbunătățirea organizației administrativ-teritoriale a României
și sistematizarea localităților rurale.

Potrivit hotărîrii plenarei, proiectul
acestui document este supus dezbaterei publice,
urmînd apoi a fi prezentat spre
aprobație Conferinței Naționale a P.C.R.
din decembrie a.c.

PROIECT

PRINCIPIILE DE BAZĂ
ADOPTATE DE PLENARA C.C. AL P.C.R.
DIN 5 - 6 OCTOMBRIE 1967,
CU PRIVIRE LA
ÎMBUNĂTĂȚIREA ORGANIZĂRII
ADMINISTRATIV-TERITORIALE
A ROMÂNIEI
ȘI SISTEMATIZAREA
LOCALITĂȚILOR RURALE

EDITURA POLITICĂ — București, 1967

„Scînteia“ nr. 7489 din 11 octombrie 1967

În anii construcției socialiste, datorită politicilor Partidului Comunist Român de dezvoltare intensă și multilaterală a economiei naționale — în primul rînd, ca urmare a industrializării țării, a cooperativizării și modernizării agriculturii — în viața orașelor și satelor noastre au avut loc adânci transformări economice, social-politice și culturale. În perioada actualului cincinal, ca urmare a eforturilor ce se fac pentru creșterea potențialului economic al țării și îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației, se accentuează complexitatea și ritmul acestor transformări, se diversifică legăturile dintre diferitele activități, unități economice și localități din aceeași zonă teritorială.

Sporirea eficienței întregii activități economice, valorificarea la un nivel superior a resurselor naturale și de muncă ale țării, necesitatea repartizării judicioase a forțelor de producție, îndeplinirea sarcinilor desăvîrșirii construcției sociale — toate acestea impun îmbunătățirea actualei organizări administrativ-teritoriale a României. Totodată, necesitatea dezvoltării armonioase a tuturor localităților, a apropierea treptată a condițiilor de viață de la sate cu cele din mediul urban cere luarea de măsuri pentru sistematizarea localităților rurale.

Întemeiate pe analiza intercondiționării factorilor naturali, economici, demografici, sociali și tehnici, aceste două mari acțiuni reprezintă elemente componente ale politicii generale a Partidului Comunist Român de ridicare continuă a întregii noastre societăți pe trepte mereu mai înalte ale progresului și civilizației. Ele se încadrează în obiectivele trasate de Congresul al IX-lea al P.C.R., sănătate organică de măsurile preconizate pentru perfectionarea conducerii și planificării economiei naționale.

I. ÎMBUNĂTĂȚIREA ORGANIZĂRII ADMINISTRATIV-TERITORIALE A ROMÂNIEI

Complexitatea tot mai mare a vieții economice, sociale și culturale, volumul și diversitatea crescîndă a problemelor construcției socialiste fac necesară perfecționarea organizării administrative a țării noastre.

Actuala împărțire administrativă pe regiuni, raioane, orașe și comune, stabilită cu mai mulți ani în urmă, nu mai corespunde etapei de dezvoltare economică-socială în care se află în prezent țara noastră. Între organele centrale și unitățile de bază administrativ-teritoriale — comuna și orașul — unde se traduc în viață directivele partidului și statului, se interpun verigi intermediare, care creează paralelisme, suprapunerি și îngreunează conducerea întregii activități politice, economice și social-culturale a țării. Totodată, aceasta a dus la creșterea nejustificată a aparatului administrativ și cheltuirea exagerată de fonduri pentru întreținerea lui.

În anii construcției socialiste o mare parte a orașelor noastre s-au dezvoltat ca centre industriale, comerciale și culturale, avînd o populație tot mai numeroasă, disponind de un număr însemnat de cadre cu pregătire superioară. În jurul acestor orașe gravitează întreaga activitate din zona respectivă. Multe dintre ele au fost în mod tradițional importante centre adminis-

trative, ca de exemplu : Brăila, Arad, Sibiu, Turnu-Severin, Tîrgoviște, Slatina, Buzău, Reșița, Satu Mare, Petroșani, Piatra Neamț, Roman, Mediaș, Sighișoara, Făgăraș și altele, unele dintre ele fiind capitale de județe. Menținerea acestor centre în subordonarea organelor regionale, care își au reședința în alte orașe, face ca ele să se dezvolte într-un ritm mai lent decât localitățile reședință de regiune, cărora li s-au alocat cu prioritate fonduri materiale și bănești.

Pe de altă parte, un număr de 32 de centre raionale — peste o cincime din total — care au reședința în comune rurale, exercită o influență redusă asupra dezvoltării economice și social-culturale a celorlalte localități din cadrul raionului.

Influența pozitivă pe care a exercitat-o industrializarea asupra dezvoltării în ansamblu a economiei naționale ar fi putut fi și mai puternică, dacă se evitau unele neajunsuri în amplasarea obiectivelor industriale. *Lipsa, timp îndelungat, a unor criterii științifice de repartizare a obiectivelor industriale pe teritoriul țării, îndeosebi între raioanele din cadrul unor regiuni, a avut consecințe negative asupra vieții economice și sociale din cuprinsul acestora.*

Modul în care au fost amplasate noile obiective industriale în actualul cincinal permite crearea unei baze industriale în 70 dintre actualele raioane care sunt lipsite de industrie sau dispun de o industrie slab dezvoltată, ceea ce va avea urmări favorabile pentru întreaga zonă respectivă.

Rolul comunelor și al unor orașe a fost diminuat ca urmare a preluării de către organele raionale a unor atribuții, pe care nu le-au putut îndeplini în bune condiții.

Dezvoltarea vieții rurale este îngreunată în prezent de faptul că multe din cele 4 259 de comune existente sunt *unități administrative mici* (în medie, pe țară, sub 3 000 de locuitori fiecare). Actualele comune nu dispun de puterea economică

necesară realizării unor lucrări social-culturale și edilitar-gospodărești de mai mare amploare, iar forța de atracție a centrelor de comună față de satele înconjurătoare este redusă. În afara de aceasta, însăși obiectivele cu asemenea destinație construite din fondurile statului se dispersează într-un număr prea mare de centre comunale, ceea ce reduce eficiența acestor investiții, împiedică asigurarea dotărilor edilitare și gospodărești necesare tuturor comunelor existente.

Populația rurală este dispersată în 14 203 sate (exclusiv localitățile rurale subordonate administrativ orașelor). Din totalul așezărilor rurale, 72,7% au mai puțin de 1 000 de locuitori, iar aproape 44% au sub 500 locuitori. Există 989 sate cu mai puțin de 100 locuitori.

Toate acestea dovedesc că structura administrativă a țării trebuie să fie îmbunătășită potrivit cerințelor actualei etape de desăvîrșire a construcției socialiste.

A. Formele de organizare administrativă a țării

Perfecționarea organizării administrative-teritoriale se va baza pe următoarele principii :

1. Apropierea conducerii centrale de unitățile administrative-teritoriale de bază. În acest scop, se va trece la organizarea administrativă a țării pe județe, ca organe teritorial-administrative pe care să se sprijine direct în înfăptuirea politicii lor Comitetul Central al Partidului Comunist Român și Consiliul de Miniștri.

2. Crearea de unități administrative care să permită rezolvarea operativă și competență a problemelor, să contribuie

la dezvoltarea armonioasă din punct de vedere economic, social-cultural și edilitar-gospodăresc a localităților, să disponă de posibilități de comunicație cât mai directe între acestea și centrele administrative.

Unitățile de bază ale organizării administrativ-teritoriale a României sunt orașul și comuna, cărora le revin sarcini sprijite politice, economice, social-culturale și edilitar-gospodărești.

3. *Întărirea comunelor ca unități administrative puternice, capabile să valorifice mai bine posibilitășile localităților din mediul rural pentru dezvoltarea diferitelor activități industriale, agricole, comerciale, meșteșugărești, social-culturale, să înlesnească ridicarea nivelului de civilizație și apropierea condițiilor de viață ale populației de la sate de la orașe.*

4. *Eliminarea verigilor intermediare inutile, a paralelismelor în atribuții și competențe, în scopul participării tot mai largi a maselor la activitatea de stat și obștească.*

Cresterea complexității activității economice, sociale, culturale, actualul stadiu de dezvoltare a țării noastre nu mai justifică existența regiunilor. Îmbunătățirea organizării administrative prin împărțirea pe județe care să aibă legături directe cu comuna face inutilă menținerea în viitor a raionului ca unitate administrativă intermedieră între județe, pe de o parte, comune și orașe, pe de altă parte. Viața a confirmat pe deplin că o bună parte a problemelor aflate în competența raioanelor, azi pot fi rezolvate mai bine la nivelul comunelor și orașelor.

În îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a țării trebuie să se țină seama atât de experiența pozitivă, cât și de neajunsurile constatațe pînă în prezent în activitatea sfaturiilor populare și a comitetelor lor executive, de tradițiile existente în țara noastră, precum și de tendințele actuale pe plan mondial.

Pe baza acestor principii, în organizarea unităților administrative-teritoriale se va porni de la condițiile economice,

social-politice, geografice, avîndu-se în vedere următoarele criterii :

a) *Județul* alcătuiește o unitate administrativ-teritorială, complexă din punct de vedere economic și social-cultural, care are legături nemijlocite cu organele centrale de partid și de stat. Dimensiunile județelor urmează să fie stabilite astfel, încât să se asigure rezolvarea operativă a sarcinilor ce le revin, printr-o conlucrare directă cu orașele și comunele ce intră în compoziția lor. *În condițiile constituiri unor comune mai mari, un județ ar putea să cuprindă circa 40—50 comune, ceea ce ar permite înființarea a 40—45 de județe pe întreg teritoriul țării.* Fiecare județ va trebui să cuprindă cîteva centre industriale care să contribuie la dezvoltarea economică, culturală, a întregii vieți sociale a comunelor și orașelor de pe teritoriul său. Reședința județului va fi în toate cazurile orașul principal din cuprinsul acestuia.

b) *Orașul* trebuie să fie un centru cu o populație numeroasă, avînd funcții politice-administrative, un însemnat potențial industrial, comercial și social-cultural, precum și multiple legături cu zona înconjurătoare, asupra căreia exercită o influență economică și organizatorică.

Unele orașe cu o importanță economică și social-culturală deosebită vor fi organizate ca municipii.

Organizarea administrativ-teritorială a orașului București, capitala țării, se va îmbunătăți ținîndu-se seama de condițiile specifice ale acestui mare centru politic, economic, cultural, social și urbanistic.

c) *Comuna* — unitate de bază a organizării administrativ-teritoriale — va cuprinde totalitatea populației rurale de pe un teritoriu delimitat, unită prin comunitate de interese economice, social-culturale și tradiții. *Comuna va fi alcătuită din*

unul sau mai multe sate apropiate, avind o populație, în medie pe țară, de 4 500—5 000 de locuitori, care poate varia — pe zone — în funcție de condițiile geografice, factorii demografici, economici și sociali, fondul construit și tradițiile existente. De o deosebită importanță este studierea căilor de comunicație între centrul de comună și satele respective, mai ales în legătură cu caracterul împrăștiat, dispersat uneori pe distanțe mari, al unor localități rurale. Aceasta implică o diferențiere atentă a mărimii viitoarelor comune (comune de șes, comune de deal, comune de munte).

Comunele din jurul marilor orașe industriale pot fi subordonate acestora, în funcție de dezvoltarea lor economică și edilitară.

Prin îmbunătățirile propuse cu privire la organizarea comunelor, acestea vor putea mobiliza în mai bune condiții populația sătească la soluționarea pe plan local a treburilor de stat și obștești, la întărirea economică-organizatorică a cooperativelor agricole și a celorlalte unități de producție, la înfrumusețarea și gospodărirea localităților rurale în scopul ridicării nivelului lor edilitar-gospodăresc.

Perfecționarea organizării administrativ-teritoriale în forma propusă va asigura dezvoltarea neîntreruptă a construcției sociale în țara noastră, ținându-se seama de creșterea rolului statului și sporirea atribuțiilor sale în organizarea, planificarea și conducerea economiei naționale, corespunzător intereselor propășirii României și ridicării bunăstării întregului popor. Totodată, se vor crea condiții pentru repartizarea mai rațională a forțelor de producție, a obiectivelor industriale, pe teritoriul țării, dezvoltarea intensivă și multilaterală a agriculturii, pentru mai buna desfășurare a tuturor activităților sociale. Înfăptuirea acestei importante acțiuni va asigura o

legătură mai directă între organele centrale și cele locale, va mări eficiența și operativitatea organelor de conducere ale județelor, orașelor și comunelor în realizarea sarcinilor actuale și de perspectivă în toate domeniile.

B. Organele de conducere ale unităților administrativ-teritoriale

Unitățile administrativ-teritoriale vor fi conduse de următoarele organe locale alese ale puterii de stat :

a) *Consiliul județean*, care va asigura aplicarea legilor, decretelor, hotărârilor Consiliului de Miniștri și ale celorlalte organe superioare ; va stabili măsuri pentru dezvoltarea economică, social-culturală și edilică-gospodărească a unității administrativ-teritoriale respective ; va aproba și va urmări realizarea bugetului și a planului economic local ; va îndruma, va conduce și va controla întreprinderile, organizațiile economice și instituțiile subordonate, precum și secțiunile sale de specialitate.

Pentru rezolvarea problemelor curente ale activității economice și sociale a județului, *Consiliul județean va avea un organ executiv, condus de un președinte*.

b) *Consiliile orașenești, iar în orașele mari consiliile municipale*, vor rezolva, în cadrul competențelor ce li se vor stabili, problemele legate de dezvoltarea și gospodărirea orașelor, vor mobiliza masele la realizarea pe plan local a treburilor de stat și obștești.

Aceste consiliu vor avea un președinte, care va fi, în același timp, primarul orașului sau municipiului.

c) *Consiliul comunal* va avea răspunderea deplină pentru întreaga activitate de gospodărire economică, social-culturală și edilitară a comunei. Punerea în valoare a posibilităților care se vor crea prin constituirea noilor comune este condiționată de ridicarea nivelului conducerii administrative, de intensificarea vieții politice a comunei, de largirea competențelor și atribuțiilor ce vor reveni consiliului comunal.

Consiliul comunal va avea un președinte, care va fi, în același timp, primarul comunei.

Pentru a se asigura competența necesară și continuitatea în activitate a consiliului comunal, este indicat ca *secretarul consiliului comunal să fie funcționar de stat permanent*, cu pregătire profesională corespunzătoare.

Pentru a se evita deplasările prea frecvente ale populației la reședința de județ, în vederea rezolvării unor probleme de interes cetățenesc, în cadrul noii organizări se va urmări ca unele din acestea să poată fi soluționate prin deplasări ale aparatului județean la comună.

Întărirea vieții politice și aplicarea consecventă a politicii partidului la sate va fi înlesnită de *constituirea unei organizații de partid în fiecare comună, condusă de un comitet de partid comunal.*

Tinând seama de sarcinile ce vor reveni organelor de conducere ale județelor, comunelor și orașelor și având în vedere experiența proprie a țării noastre și a multor țări din lume, se impune *înființarea unei școli superioare de administrație care să pregătească cadrele necesare pentru administrația locală.*

Întreaga activitate a consiliilor județene, orașenești (municipale) și comunale, a organelor lor executive va avea la bază principiul muncii și conducerii colective, asigurându-se antrenarea tuturor membrilor lor la luarea deciziilor și la aplicarea

acestora, întărirea răspunderii fiecărui pentru sarcinile încredințate.

O atenție deosebită va trebui acordată delimitării mai precise a atribuțiilor și competențelor organelor locale ale puterii de stat, simplificării și raționalizării aparatului de la județ, comună și oraș, promovării în organele de conducere a unor cadre capabile, cu experiența și pregătirea corespunzătoare.

Organele locale ale puterii de stat vor trebui să aducă o contribuție sporită la dezvoltarea orînduirii și înflorirea națiunii noastre socialiste, la rezolvarea problemelor locale în conformitate cu interesele generale ale țării.

II. SISTEMATIZAREA LOCALITĂȚILOR RURALE

În procesul construirii noii societăți au loc schimbări adânci în viața economică a satului, în structura lui demografică, în relațiile dintre oameni, în conștiința țărănimii, în atitudinea față de interesele generale ale statului și în orizontul ei politic, cultural și științific.

A. Satul românesc pe calea unor profunde transformări economice și sociale

Într-un ritm deosebit de accentuat au loc schimbări de ordin demografic în satul românesc. În mediul rural trăiesc 11,8 milioane locuitori, ceea ce reprezintă 61,8 la sută din totalul populației țării, față de 78,6 la sută în 1930 și 67,9 la sută în 1960. O parte din populația activă care locuiește la sate lucrează în industrie, construcții și în alte domenii de activitate neagricole.

Atragerea unei părți din populația rurală în mediul urban reprezintă un proces obiectiv, determinat de industrializarea țării și de întregul proces de dezvoltare economică și socială. Ca rezultat al politicii partidului și guvernului de ridicare a

nivelului economic, cultural și social al satului, au crescut simțitor rîndurile intelectualității și ponderea salariaților în mediul rural. Astăzi, intelectualitatea din localitățile rurale cuprinde peste 27 000 specialiști agricoli, din care 12 400 cu studii superioare, peste 100 000 învățători și profesori, peste 6 000 medici etc. În unitățile agricole socialiste lucrează în prezent peste 95 000 tractoriști și mecanizatori.

Principalul proces social care a avut loc în structura populației rurale constă în formarea țărănimii cooperatiște, clasă nouă a societății noastre, cu cunoștințe politice, culturale și tehnico-profesionale mereu mai ridicate.

Apariția marilor unități sociale de producție agricolă, întărirea bazei tehnice-materiale a agriculturii, dezvoltarea unor ramuri ale industriei alimentare și ușoare, cerințele mereu crescînd ale populației, au determinat schimbări importante în structura producției agricole a României, în direcția diversificării și intensificării ei.

Organizarea marii producții în agricultură, mecanizarea lucrărilor agricole, apariția unor unități agricole de tip industrial, crearea de ferme într-un număr mare de localități rurale, crează condiții îmbunătățite de muncă și de viață pentru populația de la sate.

Amplasarea în acest cincinal de noi obiective industriale în zone agricole va da posibilitatea locuitorilor din aceste zone să folosească mai bine timpul disponibil, să-și ridice gradul de instruire tehnico-profesională, va spori potențialul economic al localităților din raza teritorială respectivă.

Ca urmare a eforturilor ce se fac pentru industrializarea unor regiuni — în trecut rămase în urmă — se va ajunge ca în 1970 actualele regiuni Argeș, Oltenia, Bacău, Iași, București și Dobrogea să contribuie la producția globală industrială a țării cu

peste 26 la sută față de numai 16 la sută în 1950. Dezvoltarea bazei industriale în orașele mai puțin dezvoltate va determina creșterea numărului de salariați industriali la 1 000 de locuitori. Astfel, din 184 de orașe existente, în 102 orașe vor reveni în 1970 peste 200 de salariați industriali la 1 000 de locuitori, iar în alte 18 orașe cîte 150—200 de salariați industriali. În anul 1970, la 1 000 locuitori vor fi 104 salariați industriali în medie pe țară și 231 în medie pe total orașe.

Menținerea unor diferențe sensibile între unele regiuni și raioane în gradul de ocupare a populației în industrie impune ca în amplasarea noilor obiective industriale, în perioada 1971—1975 și în perspectivă pînă în 1980, să se continue orientarea dată în actualul cincinal de a se dezvolta din punct de vedere industrial zonele rămase în urmă. O contribuție sporită pot aduce în acest sens repartizarea mai judicioasă pe teritoriu și creșterea într-un ritm mai susținut a industriei locale, înființarea în cooperativele agricole de producție a unor unități pentru industrializarea și semiindustrializarea produselor agricole, pentru prestări de serviciu de uz gospodăresc pentru populația satelor, dezvoltarea întreprinderilor agricole de stat (ferme pentru prelucrarea industrială a produselor agricole). De asemenea, un aport însemnat îl pot avea cooperația meșteșugărească, cooperația de consum, precum și dezvoltarea industriei casnice la domiciliu (artizanat etc.).

În scopul satisfacerii necesităților crescînde ale populației, conducerea partidului a adoptat o serie de măsuri cu privire la dezvoltarea în anii 1966—1970 a activității de prestări de servicii în mediul rural. În procesul înfăptuirii acestor măsuri, precum și a altora care vor apărea necesare, va trebui să se acorde întreaga atenție creării de condiții favorabile pentru dezvoltarea miciei industriei, a meserilor și a altor activități productive și de deservire de la sate. În cadrul acestor preocupări se va urmări utilizarea cît mai completă a capacităților de pro-

ducție existente și imbunătățirea treptată a înzestrării tehnice, pentru a se asigura o cît mai rațională folosire a materiilor prime, satisfacerea unor cerințe ale locuitorilor de la orașe și sate, creșterea veniturilor în mediul rural.

În contextul dezvoltării generale, economice și sociale a țării și al schimbărilor adinici intervenite în viața satului a avut loc o creștere a nivelului de trai al populației rurale. Este semnificativă în acest sens imbunătățirea consumului alimentar al locuitorilor de la sate. Prin unitățile comerciale existente în mediul rural au fost vândute în 1966 mărfuri în valoare de 18,3 miliarde lei, de 5,4 ori mai mult decât în 1950. O creștere însemnată au înregistrat achiziționările de mărfuri nealimentare de folosință îndelungată.

Între anii 1951—1966 s-au construit la sate peste 1,1 milioane de locuințe noi, ceea ce înseamnă că din 3 locuințe existente în mediul rural, una este construită în ultimii 16 ani. La ridicarea nivelului calitativ se adaugă, în numeroase regiuni, varietatea în aspectul arhitectural inspirat din specificul local. Numărul satelor electrificate a crescut de la 483 în 1944 la 8 560 la sfîrșitul anului 1966.

Dotările social-culturale realizate în anii socialismului contribuie la ridicarea continuă a nivelului cultural și de sănătate al populației rurale. Trecerea la învățămîntul general obligatoriu de 8 clase, gratuitatea acestuia au asigurat o creștere generală a nivelului de instruire. Aproape fiecare comună dispune de o școală de opt ani (97,3 la sută din totalul comunelor) și de un cămin cultural (99 la sută), majoritatea comunelor au cîte o grădiniță de copii (85,1 la sută din total). În mediul rural a fost organizată o largă rețea de unități și a sporit numărul de medici, ceea ce a îmbunătățit condițiile de ocrotire a sănătății.

Soluționarea complexelor probleme social-economice pe care le ridică evoluția satului nostru socialist impune studierea atentă a tuturor transformărilor ce au loc în viața lui, elaborarea unei politici științifice de sistematizare a localităților rurale, spre a influența și pe această cale, tot mai hotărît, asupra ridicării condițiilor de viață ale populației sătești și a apropierei lor treptate de cele ale populației urbane.

B. Necesitatea dezvoltării organizate, raționale a localităților rurale — comune și sate

Cu toate realizările obținute în transformarea și ridicarea nivelului economic și cultural al satului, nu a existat pînă acum o preocupare susținută pentru dezvoltarea sistematizată a localităților din mediul rural, pentru asigurarea unei judicioase repartizări a obiectivelor economice, a dotărilor social-culturale și tehnice-edilitare. Noile construcții au fost amplasate adeseori fără studii prealabile și fără a se ține seama de ansamblul problemelor dezvoltării economice și sociale a localităților, de perspectivele fiecăreia în parte.

Așczările noastre rurale și-au menținut astfel unele caracteristici, rezultate din procesul lor istoric de formare, care în momentul de față frînează ridicarea nivelului de civilizație la sate. O mare parte dintre actualele localități rurale, risipite pe teritoriu, cu un număr mic de locuitori, nu mai corespund cerințelor marii producții agricole socialiste, ale dezvoltării economice complexe a satului, impiedează asupra eficienței economice a investițiilor pe care le fac atîț statul, unitățile cooperatiste, cît și locuitorii din mediul rural.

Densitatea de locuitori în vatra satului este redusă — fenomen propriu atât satelor mici cât și celor mari. În medie, în țara noastră revin 10—12 locuitori pe hectar vatră sat, față de 60—70 locuitori în țările vecine. Din acest punct de vedere, trebuie relevată în special situația comunelor și satelor din zonele de munte, cu gospodării izolate, răspândite pe o mare suprafață.

Deși sistematizarea are o mare importanță pentru dezvoltarea comunelor, satelor și a întregii țări, totuși ea nu a constituit obiectul unei activități unitare, coordonate și de perspectivă. Pe plan central, de realizarea studiilor și proiectelor de sistematizare rurală se ocupă mai multe organe : Comitetul de Stat pentru Construcții, Arhitectură și Sistematizare — de problemele privind organizarea rețelei de aşezări ; Consiliul Superior al Agriculturii — de problemele privind organizarea teritoriului și producției agricole ; Comitetul de Stat al Apeelor — de problemele utilizării raționale a apelor. La nivelul regiunilor, sfaturile populare au și ele organe diferite care au sarcini în acest domeniu.

Datorită lipsei unor organe de coordonare pe plan central și regional și a unei concepții unitare în acest domeniu, în activitatea de proiectare legată de sistematizarea localităților rurale persistă o serie de neajunsuri. Din această cauză, proiectările legate de dezvoltarea localităților din mediul rural, care au necesitat un volum mare de muncă, s-au aplicat într-o proporție foarte redusă.

Toate acestea au făcut ca rezolvarea problemelor de sistematizare a satelor să rămină în urmă, ceea ce nu numai că a frinat punerea în valoare a tuturor posibilităților de ridicare a condițiilor de viață în mediul rural, dar a dus și la amplasarea unor investiții (centre de producție agricolă — grajduri,

magazii etc. — şcoli de opt ani, diverse alte dotări, clădiri noi de locuit), care apar de pe acum ca nerătaionale în perspectiva dezvoltării unor localităţi.

Lipsa unor studii pe ansambluri teritoriale ca și insuficientă colaborare între diferențele unități agricole productive amplasate pe același teritoriu fac ca importante acțiuni care s-ar putea realiza mai economic prin cooperare (alimentarea cu apă, asigurarea energiei electrice, efectuarea diferențelor construcții de drumuri, depozite etc.), să se rezolve la nivelul fiecărei unități și numai în funcție de interesele ei, ceea ce duce la dispersarea și irosirea de fonduri materiale și bănești.

C. Sarcinile și obiectivele sistematizării comunelor și satelor

Sistematizarea comunelor, a satelor care alcătuiesc comunele trebuie să se efectueze în cadrul unui program național de ansamblu, bazat pe studii referitoare la amenajarea unor unități teritoriale complexe, cuprinzând întregul sistem de așezări urbane și rurale care se intercondiționează reciproc.

La întocmirea acestor studii este necesar să se țină seama de complexitatea tuturor factorilor de natură economică, demografică și social-culturală, ca și de trăsăturile particulare ale cadrului geografic și ale fondului construit existent. Numai o astfel de analiză va putea duce și la găsirea unor soluții de sistematizare a comunelor și satelor în concordanță cu problemele dezvoltării industriale a diferențelor zone, profilarea și specializarea unităților agricole, utilizarea rațională a forțelor de muncă, ridicarea nivelului de deservire și a activității social-culturale din localitățile rurale.

Sistematizarea comunelor și satelor, acțiune de lungă durată, va urmări rezolvarea a două mari obiective :

- Stabilirea viitoarelor comune și sate ;
- Sistematizarea fiecărei comune și a fiecărui sat.

În stabilirea viitoarelor localități rurale se vor avea în vedere următoarele :

1. *Asigurarea unor dimensiuni și densități optime ale comunelor și satelor*, prin creșterea numărului de locuitori și a densității lor pe hecitar în vatra satului, astfel încât să justifice o eficientă dotare cu construcții economice, social-culturale și rețele tehnico-edilitare. Din studii preliminare și din experiența altor țări se consideră că densitatea unor asemenea localități ar trebui să fie de 50—60 locuitori pe hecitar în vatra satului.

Numărul optim al populației comunelor și satelor care le alcătuiesc va fi stabilit în mod diferențiat, pe categorii de localități, în funcție de caracteristicile cadrului natural, de profilul lor economic, social, cultural și administrativ.

La stabilirea viitoarelor comune și sate se va avea în vedere ca în primul rînd să se dezvolte acele localități care prin amplasament, distanțe față de principalele locuri de muncă, perspectiva amplasării unor obiective economice și social-culturale, starea fondului construit existent etc., au cele mai favorabile condiții.

2. *Functia și profilul social-economic al fiecărei localități se stabilesc în concordanță cu cele ale așezărilor învecinate, precum și cu particularitățile geografice, sociale și de producție ale mediului care o conditionează*. Gradul de dotare social-culturală și de echipare tehnico-edilitară se stabilește diferențiat, în funcție de rolul economic și social al așezării, de poziția sa în teritoriu, de condițiile specifice și de perspectiva de dezvoltare a fiecărei localități.

3. La stabilirea comunelor și a profilului lor viitor se va avea în vedere ca fiecare comună să dispună de :

- școală de învățămînt general,
- cămin cultural, cinematograf,
- bibliotecă publică,
- dispensar, casă de nașteri,
- baie comunală,
- magazine de vinzare a mărfurilor,
- unități de alimentație publică,
- brutărie,
- ateliere de reparații și deservire și a.

Constituirea unor comune mari, bine echipate, va crea condițiile pentru înzestrarea lor cu unități de prelucrare a produselor agricole, întreprinderi ale industriei locale sau meșteșugărești și alte unități productive, pentru dezvoltarea unor activități economice variate.

Sistematizarea fiecărei comune și a fiecărui sat. După stabilirea localităților se va trece la sistematizarea fiecărei așezări rurale în parte, urmărindu-se soluționarea următoarelor probleme principale :

1. *Delimitarea și organizarea teritoriului* (a văii satului) corespunzător funcțiilor și cerințelor actuale și determinarea suprafețelor de teren necesare dezvoltării în perspectivă a localității. Aceasta se va face în raport cu caracteristicile geoclimatice, profilul social-economic, mărimea populației, precum și organizarea teritoriului respectiv în suprafețe destinate unităților productive, locuințelor, centrului civic, spațiilor verzi etc.

2. *Fundamentarea amplasării în cadrul localităților a noilor capacitați de producție sau a extinderii celor existente.*

3. *Stabilirea dotărilor economice, social-culturale, administrative și determinarea arterelor de circulație și a rețelelor tehnice-edilitare (energie electrică, apă, telefon, radioficare etc.) în raport cu mărimea și importanța localităților.*

4. *Determinarea și parcelarea terenurilor libere din vatra satelor, precum și regruparea terenurilor date în folosință de cooperativele agricole de producție, în vederea unei cît mai rationale și eficiente concentrări a construcțiilor de locuințe și a dotărilor. Se vor lua măsuri ca în viitor să se construiască numai în vatra satelor.*

5. *Asigurarea unei expresii arhitecturale proprii prin valorificarea cadrului natural, a tradiției constructive și artistice locale, a eventualelor monumente istorice, a potențialului turistic etc.*

Elaborarea schițelor de sistematizare va contribui la o judecătoare și eficientă amplasare a investițiilor în teritoriu, va duce la recuperarea unor suprafețe de teren ce vor putea intra treptat în circuitul agricol.

La stabilirea obiectivelor de investiții economice, social-culturale, tehnice-edilitare se va acorda prioritate dotării celor localități rurale care — prin aplicarea măsurilor cuprinse în prezentele propuneri — vor deveni centre de comună sau au perspective deosebite de dezvoltare.

O atenție particulară se va da localităților rurale din zonele preorășenești care constituie locul de reședință al unui număr important de salariați necesari activității economice din centrele muncitorești învecinate. Aceste localități vor trebui să disponă de căile de comunicații necesare și de mijloace de transport rapide, precum și de dotări comerciale, social-cultu-

rale și edilitare, astfel încit salariații care vin la lucru în orașe de pe o zonă de circa 30—40 km să se bucure de condiții corespunzătoare de trai în comunele în care locuiesc.

Sistematizarea comunelor și satelor, acțiune de o deosebită importanță social-economică, constituie un mijloc important pentru realizarea politicii Partidului Comunist Român de ridicare a nivelului de viață al populației de la sate, contribuie la repartiția teritorială judicioasă a forțelor de producție, la determinarea unor elemente strict necesare pentru fundamentarea planurilor de perspectivă ale dezvoltării României.

III. DESFĂȘURAREA ACȚIUNILOR PRIVIND ÎMBUNĂTĂȚIREA ORGANIZĂRII ADMINISTRATIVE ȘI SISTEMATIZAREA LOCALITĂȚILOR RURALE

Coordonarea și îndrumarea acțiunilor de îmbunătățire a organizării administrativ-teritoriale și de sistematizare a localităților rurale vor fi asigurate de o *Comisie centrală de partid și de stat*, iar în fiecare regiune de către o comisie locală.

Comisia centrală va avea următoarele atribuții principale :

1. Efectuarea de studii și elaborarea de propunerii concrete privind noua organizare administrativ-teritorială a țării, examinarea modificărilor ce urmează să intervină în conducederea economiei locale, în aparatul de stat, în repartizarea unităților de învățămînt, asigurarea asistenței sanitare etc.

2. Elaborarea proiectului unei noi legi de organizare și funcționare a organelor locale ale puterii de stat, a tuturor celorlalte acte normative legate de noua organizare administrativ-teritorială.

Propunerile concrete privind delimitarea viitoarelor județe, orașe și comune cu hărțile respective, vor fi supuse dezbatării publice înainte de a fi prezentate spre aprobare conducerii de partid și de stat, urmînd a fi definitivate pînă la sfîrșitul anului 1968.

3. Elaborarea criteriilor, studiilor și cercetărilor, a legislației și actelor normative privind sistematizarea localităților rurale.

*

Înfăptuirea acțiunilor de îmbunătățire a organizării administrativ-teritoriale a țării și de sistematizare a localităților rurale impune aportul conjugat al organelor centrale și locale de partid și de stat, al institutelor de cercetări și proiectare, al altor instituții care au sarcini în aceste domenii, al specialiștilor, al tuturor oamenilor muncii.

Îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a țării, sistematizarea localităților rurale constituie o nouă expresie a aplicării de către partidul nostru a principiului centralismului democratic potrivit cerințelor desăvîrșirii construcției socialismului, creează condiții pentru antrenarea mai largă a maselor la conducerea statului și rezolvarea problemelor vieții sociale și obștești, pentru îmbunătățirea continuă a traiului oamenilor muncii. Realizarea acestor acțiuni de mare ampioare, cu adînci consecințe în viața tuturor localităților din țară, va contribui la dinamizarea factorilor care determină dezvoltarea economică, social-politică și culturală a patriei, la creșterea continuă a nivelului de civilizație al poporului român.

C U P R I N S

I. ÎMBUNATĂȚIREA ORGANIZĂRII ADMINISTRATIV-TERITORIALE A ROMÂNIEI	7
A. Formele de organizare administrativă a țării	9
B. Organele de conducere ale unităților administrativ-teritoriale	13
II. SISTEMATIZAREA LOCALITĂȚILOR RURALE	16
A. Satul românesc pe calea unor profunde transformări economice și sociale	16
B. Necesitatea dezvoltării organizate, raționale a localităților rurale — comune și sate	20
C. Sarcinile și obiectivele sistematizării comunelor și satelor	22
III. DESFĂȘURAREA ACȚIUNILOR PRIVIND ÎMBUNATĂȚIREA ORGANIZĂRII ADMINISTRATIVE ȘI SISTEMATIZAREA LOCALITĂȚILOR RURALE	27

Apărut octombrie 1967.
C.Z. pentru biblioteca S.C.P.(R) — ?(35) = R.

Tiparul executat sub comanda nr. 6735/70 704 la
Combinatul Poligrafic „Casa Scintei”. Piața
Scintei nr. 1, București — Republica Socialistă
România

75 bani
